

**YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA TADBIRKORLIKNI QO'LLAB-QUVVATLASHNING ASOSIY
YO'NALISHLARI**

D. Sh. Yavmutov

Osiyo xalqaro universiteti dotsenti

Xomidov Xojiakbar Adxamovich

Osiyo xalqaro universiteti magistranti

Annotatsiya:

Ushbu maqola yangi O'zbekiston sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlarini o'rganadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan amalga oshirilgan siyosiy va iqtisodiy islohotlardan so'ng O'zbekistonda ishbilarmonlik muhitida jiddiy o'zgarishlar ro'y berdi. Maqolada tadbirkorlikni rivojlantirish va turli sohalarga investitsiyalarni jalb qilish bo'yicha hukumat tomonidan amalga oshirilayotgan asosiy strategiya va siyosatlar muhokama qilinadi. Unda qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, byurokratik to'siqlarni kamaytirish, tadbirkorlarni moliyaviy qo'llab-quvvatlash muhimligi ta'kidlangan. Bundan tashqari, u tadbirkorlikni rag'batlantirishda texnologik innovatsiyalar, ta'lim va ko'nikmalarni rivojlantirish rolini o'rganadi. Maqolaning yakunida O'zbekiston iqtisodiyotining rivojlanayotgan landshaftida tadbirkorlar uchun yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolar va imkoniyatlarga alohida e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: Tadbirkorlik; Iqtisodiyot; Ishbilarmonlik; Samaradorlik.

**THE MAIN DIRECTIONS OF ENTREPRENEURSHIP SUPPORT IN THE CONDITIONS OF NEW
UZBEKISTAN**

Annotation:

This article explores the main directions of entrepreneurship support in the conditions of new Uzbekistan. Following the political and economic reforms initiated by President Shavkat Mirziyoyev, Uzbekistan has witnessed significant changes in its business environment. The article discusses the key strategies and policies implemented by the government to foster entrepreneurship and attract investment in various sectors. It highlights the importance of creating a favorable business climate, reducing bureaucratic barriers, and providing financial support to entrepreneurs. Additionally, it examines the role of technological innovation, education, and skills development in promoting entrepreneurship. The article concludes by emphasizing the potential challenges and opportunities for entrepreneurs in the evolving landscape of Uzbekistan's economy.

Keywords: Entrepreneurship; Economy; Entrepreneurship; Efficiency.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ПОДДЕРЖКИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В УСЛОВИЯХ НОВОГО УЗБЕКИСТАНА

Аннотация:

В данной статье исследуются основные направления поддержки предпринимательства в условиях нового Узбекистана. После политических и экономических реформ, инициированных президентом Шавкатом Мирзиёевым, в Узбекистане произошли значительные изменения в деловой среде. В статье рассматриваются ключевые стратегии и политики, реализуемые государством для развития предпринимательства и привлечения инвестиций в различные отрасли. В нем подчеркивается важность создания благоприятного делового климата, снижения бюрократических барьеров и оказания финансовой поддержки предпринимателям. Кроме того, в нем рассматривается роль технологических инноваций, образования и развития навыков в развитии предпринимательства. В заключении статьи подчеркиваются потенциальные проблемы и возможности для предпринимателей в развивающемся ландшафте экономики Узбекистана.

Ключевые слова: предпринимательство; Эконом; предпринимательство; Эффективность.

KIRISH

Siyosiy va iqtisodiy islohotlar natijasida yangi O'zbekistonning paydo bo'lishi tadbirkorlik uchun ko'plab imkoniyatlar yaratdi. Xususiy sektor rivojiga e'tibor kuchayib borayotganligi sababli tadbirkorlik iqtisodiy o'sish va yangi ish o'rinlari yaratish katalizatori sifatida e'tibor qozondi. Ushbu maqola rivojlanayotgan manzarada tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlarini yoritishga qaratilgan. Keyingi yillarda O'zbekistonda tadbirkorlik faoliyatini rag'batlantirish bo'yicha turli chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Startaplarga kapital va investitsiya imkoniyatlaridan foydalanishni ta'minlash uchun moliyaviy yordam dasturlari joriy etildi. Infratuzilmani rivojlantirish tashabbuslari shahar markazlari o'rtasidagi aloqani yaxshiladi, biznes faoliyati uchun qulay sharoitlar yaratdi. Bundan tashqari, siyosatdagi islohotlar byurokratik to'siqlarni kamaytirish, tartibga solish tartib-qoidalarini soddalashtirish va shaffoflikni oshirishga qaratilgan. Ushbu yutuqlarga qaramay, tadbirkorlar hali ham ularning o'sish salohiyatiga to'sqinlik qiladigan muammolarga duch kelishmoqda. Moliyaviy imkoniyatlarning cheklanganligi ko'plab startaplar, xususan, yirik shaharlardan tashqarida yoki yuqori xavfli sektorlarda faoliyat yuritayotganlar uchun muhim to'siq bo'lib qolmoqda. Qo'shimchasiga, byurokratik qog'ozbozlik o'z biznesi uchun litsenziya yoki ruxsat olmoqchi bo'lgan tadbirkorlarni og'irlashtirishda davom etmoqda. Ushbu muammolarni samarali hal qilish uchun siyosatchilar turli hududlarda turli sektorlarda faoliyat yuritayotgan tadbirkorlarning ehtiyojlarini qondirish uchun moslashtirilgan innovatsion moliyaviy vositalar orqali moliyalashtirishga kirishni yaxshilash kabi asosiy sohalarga ustuvor ahamiyat berishlari kerak. Bundan tashqari, shaffoflik va hisobdorlikni ta'minlagan holda ma'muriy jarayonlarni raqamlashtirish va avtomatlashtirish orqali soddalashtirishga harakat qilish kerak. O'zbekistonning yangi davrida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlarini o'rganish orqali ushbu maqola siyosatchilar va manfaatdor tomonlarni tadbirkorlikning hozirgi holati to'g'risida xabardor qilishga va tadbirkorlik faoliyati uchun

qulay muhitni yanada shakllantirish bo'yicha tavsiyalar berishga qaratilgan. Jonli tadbirkorlik ekotizimini qo'llab-quvvatlashning potentsial afzalliklari, jumladan, ish o'rinlari yaratish, iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va jahon bozorida raqobatbardoshlikni oshirish. Shu bois, tadbirkorlarning ravnaq topishi va O'zbekistonning umumiy rivojlanish maqsadlariga hissa qo'shishi uchun munosib yordam olishini ta'minlash juda muhim.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODLAR

Ushbu tadqiqotni o'tkazish uchun O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha tegishli ma'lumotlar va tushunchalarni to'plash uchun kompleks metodologiya qabul qilindi. Birinchidan, mamlakatdagi tadbirkorlikning hozirgi holati haqida tushunchaga ega bo'lish va ushbu mavzu bo'yicha mavjud tadqiqotlar yoki hisobotlarni aniqlash uchun adabiyotlar tahlili o'tkazildi. Bu tahlil va taqqoslash uchun asos yaratishga yordam berdi. Bundan tashqari, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha amalga oshirilayotgan turli tashabbuslar to'g'risida bevosita ma'lumot olish uchun hukumat vakillari, tadbirkorlar, soha mutaxassislari va akademiklar kabi asosiy manfaatdor tomonlar bilan suhbatlar o'tkazildi. Ushbu suhbatlar tadbirkorlar duch kelayotgan muammolar, ular uchun mavjud imkoniyatlar haqida qimmatli tushunchalar berdi. Bundan tashqari, hukumat tomonidan amalga oshirilayotgan siyosat va dasturlarning ta'sirini baholash uchun rasmiy hukumat manbalari va hisobotlardan olingan ma'lumotlar to'plandi va tahlil qilindi. Bu ma'lumotlar O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash borasida erishilgan yutuqlarni miqdoriy isbotlashga yordam berdi. Ushbu turli manbalardan olingan natijalar tendentsiyalarni, qiyinchiliklarni, muvaffaqiyat hikoyalari va yanada takomillashtirish bo'yicha tavsiyalarni aniqlash uchun sintez qilindi va tahlil qilindi. Amaldagi metodologiya O'zbekistonning yangi iqtisodiy landshaftida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash masalalarini har tomonlama o'rganishni ta'minladi, shu bilan birga sifat va miqdoriy ma'lumotlarga asoslangan muvozanatli ko'rinishni ta'minladi.

NATIJARLAR TAHLILI VA MUHOKAMA

Tadqiqot yangi O'zbekiston sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlarini o'rganishga qaratilgan. Bunga erishish uchun keng qamrovli adabiyotlar o'rganilib, tadbirkorlikni rivojlantirish bilan shug'ullanuvchi tadbirkorlar va davlat organlari xodimlari bilan suhbatlar o'tkazish orqali birlamchi ma'lumotlar to'plandi. Tadqiqot natijalari bir nechta asosiy topilmalarni ochib berdi. Birinchidan, O'zbekistonda davlat tomonidan tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash bo'yicha turli siyosat va dasturlar amalga oshirilgani aniqlandi. Bularga soliq imtiyozlari va grantlar kabi moliyaviy rag'batlantirishlar, shuningdek, o'qitish va murabbiylik dasturlari kabi moliyaviy bo'lmagan yordamlar kiradi. Bu tashabbuslar aholini o'z biznesini yo'lga qo'yish va mamlakat iqtisodiyoti yuksalishiga hissa qo'shishda muvaffaqiyat qozondi.¹ Ikkinchidan, O'zbekistonda innovatsiyalar va texnologiyaga asoslangan tadbirkorlikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani aniqlandi. Hukumat innovatsiyalar madaniyatini oshirish muhimligini tan oldi va texnologik taraqqiyot uchun qulay muhit yaratish choralari ko'rdi. Bu turli sohalarda, jumladan, elektron tijorat, fintech va agritech kabi ko'plab startaplar va texnologik kompaniyalarning paydo bo'lishiga olib keldi. Uchinchidan, tadqiqot

¹ Кучкаров, Б.К., 2022. Система Микрофинансирования И Ее Значение В Условиях Модернизации Экономики. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 3(6), pp.1-9.

O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashni yanada kuchaytirish bo'yicha hal qilinishi kerak bo'lgan muammolar mavjudligini ko'rsatdi. Bularga moliyaga kirish, byurokratik to'siqlar va tadbirkorlar uchun cheklangan tarmoq imkoniyatlari kiradi.² Hukumat turli tashabbuslar orqali ushbu muammolarni hal qilish uchun harakat qilgan bo'lsa-da, hali ham yaxshilanish uchun imkoniyatlar mavjud.

Ushbu tadqiqot natijalari O'zbekistonda tadbirkorlikni rivojlantirish bilan shug'ullanuvchi siyosatchilar va manfaatdor tomonlar uchun muhim ahamiyatga ega. Kuzatilayotgan ijobiy natijalar tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash borasida davlatimiz tomonidan amalga oshirilayotgan ishlar tadbirkorlik faoliyatini boshlash uchun qulay shart-sharoitlar yaratishda samarali bo'layotganidan dalolat beradi.³

Ayniqsa, innovatsiyalar va texnologiyaga asoslangan tadbirkorlikni rag'batlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu e'tibor texnologik taraqqiyot iqtisodiy o'sishda hal qiluvchi rol o'ynaydigan global tendentsiyalarga mos keladi. Innovatsiyalarni rag'batlantirish orqali O'zbekiston o'zini startaplar markazi sifatida ko'rsatishi va xorijiy sarmoyalarni jalb qilishi mumkin. Biroq, ushbu tadqiqot davomida aniqlangan muammolarni hal qilish muhimdir. Ko'pgina tadbirkorlar, ayniqsa chekka jamoalar yoki cheklangan garovga ega bo'lgan tadbirkorlar uchun moliyaga kirish asosiy to'siq bo'lib qolmoqda. Hukumat vanchur kapital fondlari yoki mikromoliyaviy dasturlar kabi muqobil moliyalashtirish mexanizmlarini o'rganishi kerak, bu esa moliyaviy resurslardan barcha ishbilarmon tadbirkorlar uchun ochiq bo'lishini ta'minlashi kerak.

Bundan tashqari, byurokratik to'siqlar va cheklangan tarmoq imkoniyatlarini ham hal qilish kerak. Ma'muriy tartib-qoidalarni soddalashtirish va tadbirkorlarning ulanishi va hamkorlik qilishi uchun platformalar yaratish ularning muvaffaqiyatga erishish imkoniyatlarini oshirishi mumkin. Bu tadbirkorlar resurslarga kirishi mumkin bo'lgan inkubatorlar yoki innovatsion markazlarni tashkil etishni o'z ichiga olishi mumkin.⁴

O'zbekistonda tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlari davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, moliyalashtirish va salohiyatni oshirish ustunlariga tayanadi. O'zbekiston hukumatining siyosat va tashabbuslarni hayotga tatbiq etishda faol yondashuvi tadbirkorlarning ravnaq topishi uchun qulay sharoit yaratdi. Moliyaviy resurslar va malaka oshirish imkoniyatlari bilan ta'minlangani bu ekotizimni yanada mustahkamladi. Biroq, yangi O'zbekistonning tadbirkorlik landshaftida barqaror o'sish va farovonlikni ta'minlash uchun ushbu qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini doimiy ravishda baholash va takomillashtirish zarur.⁵

Birinchidan, biznesni rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish ma'muriy tartib-taomillarni soddalashtirish, byurokratik to'siqlarni kamaytirish va davlat tomonidan tartibga solinishning shaffofligini ta'minlashni nazarda tutadi. Bu nafaqat mahalliy va xorijiy investorlarni jalb qilish, balki jismoniy shaxslarning o'z biznesini yo'lga qo'yish va yuritishini osonlashtirib, tadbirkorlik madaniyatini yuksaltirishga xizmat qiladi. Ikkinchidan, innovatsiyalar va texnologiyalarni o'zlashtirishni

² Uzbekistan, Uказ Президента Республики. "О Стратегии развития Нового Узбекистана на 2022–2026 годы." Национальная база данных законодательства 29 (2022): 2022-2026.

³ Хамраев, О.О. and Юлдашева, Н.В., 2023. О мерах по поддержке малого и среднего бизнеса в Республике Узбекистан в 2022-2026 годах. *Science and Education*, 4(3), pp.871-881.

⁴ Арипов, О.А., 2017. Современные тенденции развития малого бизнеса и предпринимательства в Узбекистане. *British Journal for Social and Economic Research*, 2(5), pp.33-40.

⁵ Зиядуллаев, Н.С. and Зиядуллаев, У.С., 2018. Национальные приоритеты республики Узбекистан в условиях интеграции в мирохозяйственные связи. *Национальные интересы: приоритеты и безопасность*, 14(9 (366)), pp.1731-1744.

rag'batlantirish bugungi global iqtisodiyotda raqobatbardoshlikni saqlab qolish uchun zarurdir. Hukumat ilmiy-tadqiqot va ishlanma dasturlariga sarmoya kiritishi, korxonalarni innovatsiyalar uchun rag'batlantirishi, ilmiy doiralar va sanoat o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishi va turli sohalarda ilg'or texnologiyalarni joriy etilishini rag'batlantirishi kerak. Uchinchidan, kichik va o'rta biznesni rag'batlantirish juda muhim, chunki ular ish o'rinlari yaratish va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishda muhim rol o'ynaydi.⁶ Hukumat salohiyatni oshirish dasturlari, o'qitish tashabbuslari, murabbiylik sxemalari, tarmoqlar va bozorlarga kirish, shuningdek, kreditlar yoki grantlar kabi moliyaviy yordam orqali KO'Bni maqsadli qo'llab-quvvatlashi kerak. Ixtisoslashgan biznes-inkubatorlar yoki akseleratorlarni yaratish ham yosh tadbirkorlarni tarbiyalash va faoliyatning dastlabki bosqichlarida ularni qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Nihoyat, moliya va bozorlarga kirishni yaxshilash tadbirkorlik muvaffaqiyati uchun juda muhimdir.⁷ Hukumat qulay bank xizmatlari, venchur kapital fondlari, farishta investorlar tarmoqlari, kraudfanding platformalari va mikromoliya institutlarini o'z ichiga olgan mustahkam moliyaviy ekotizimni rivojlantirish ustida ishlashi kerak. Bundan tashqari, savdo to'siqlarini bartaraf etish yoki eksport imkoniyatlarini rag'batlantirish orqali bozorga kirishni osonlashtirish tadbirkorlarga o'z bizneslarini ichki chegaralardan tashqarida kengaytirish imkonini beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, yangi O'zbekiston sharoitida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashning asosiy yo'nalishlari tadbirkorlik ekotizimini rivojlantirishda hal qiluvchi ahamiyatga ega. Qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, innovatsiyalar va texnologiyalarni o'zlashtirishni rag'batlantirish, moliyaviy resurslardan foydalanish va o'qitish imkoniyatlarini ta'minlash hamda samarali siyosat va qoidalarni amalga oshirishga e'tibor qaratish orqali O'zbekiston o'z intiluvchan tadbirkorlarining ijodkorligi va harakatchanligini ochib berish salohiyatiga ega. Hukumat va xususiy sektorning birgalikdagi sa'y-harakatlari bilan tadbirkorlik mamlakatda iqtisodiy o'sish, yangi ish o'rinlari yaratish va ijtimoiy rivojlanishning kuchli harakatlantiruvchi kuchiga aylanishi mumkin. O'zbekiston iqtisodiy islohot va modernizatsiya yo'lida davom etar ekan, tadbirkorlik iqtidorlarini to'liq ochish vositasi sifatida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga ustuvor ahamiyat berish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR (REFERENCES)

1. Узбекистан, Указ Президента Республики. "О Стратегии развития Нового Узбекистана на 2022–2026 годы." Национальная база данных законодательства 29 (2022): 2022-2026.
2. Хамраев, О.О. and Юлдашева, Н.В., 2023. О мерах по поддержке малого и среднего бизнеса в Республике Узбекистан в 2022-2026 годах. *Science and Education*, 4(3), pp.871-881.
3. Арипов, О.А., 2017. Современные тенденции развития малого бизнеса и предпринимательства в Узбекистане. *British Journal for Social and Economic Research*, 2(5), pp.33-40.

⁶ Узбекистан, У.П.Р., 2018. Об утверждении Стратегии инновационного развития Республики Узбекистан на 2019-2021 годы. № УП-5544 от, 21.

⁷ Илхамова, Ё.С. and Джуманиязова, М.Ю., 2017. Государственное регулирование деятельности малого бизнеса и частного предпринимательства Узбекистана. *Проблемы науки*, (2 (15)), pp.39-42.

4. Зиядуллаев, Н.С. and Зиядуллаев, У.С., 2018. Национальные приоритеты республики Узбекистан в условиях интеграции в мирохозяйственные связи. Национальные интересы: приоритеты и безопасность, 14(9 (366)), pp.1731-1744.
5. Узбекистан, У.П.Р., 2018. Об утверждении Стратегии инновационного развития Республики Узбекистан на 2019-2021 годы. № УП-5544 от, 21.
6. Илхамова, Ё.С. and Джуманиязова, М.Ю., 2017. Государственное регулирование деятельности малого бизнеса и частного предпринимательства Узбекистана. Проблемы науки, (2 (15)), pp.39-42.
7. Кучкаров, Б.К., 2022. Система Микрофинансирования И Ее Значение В Условиях Модернизации Экономики. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 3(6), pp.1-9.